

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА
ЦЕНТЪР ЗА МАГИСТЪРСКО ОБУЧЕНИЕ
КАТЕДРА „ИНФОРМАТИКА“

УТВЪРЖДАВАМ:

Ректор:

(Проф. д-р Пл. Илиев)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: “БАЗИ ОТ ДАННИ”;

ЗА СПЕЦ: „Мобилни и уеб технологии“; ОКС „магистър“

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 5; СЕМЕСТЪР: 9 за СПН и ДНДО;

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 360 ч.; в т.ч. аудиторна 60 ч.

КРЕДИТИ: 12

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ	ОБЩО(часове)	СЕДМИЧНА НАТОВАРЕНОСТ (часове)
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ: т. ч. • ЛЕКЦИИ • УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	30 30	2 2
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	300	-

Изготвили програмата:

1. ....

(проф. д-р Владимир Сълов)

2. ....

(гл. ас. д-р Иван Кюомджиев)

3. ....

(гл. ас. д-р Олга Маринова)

Ръководител катедра: .....
„Информатика“ (проф. д-р Владимир Сълов)

I. АНТОТАЦИЯ

Учебната дисциплина "Бази от данни" дава на студентите фундаментални знания по основни проблеми на базите от данни (БД), системите за управление на бази от данни (СУБД) и езика SQL като стандарт за работа с релационни бази от данни. На основата на получените знания се формират практически умения за проектиране и имплементация на релационни бази от данни и програмиране на скриптове на езика SQL. Практическите занятия с използването на актуален лицензиран софтуер развиват изследователските умения и способността за търсене и вземане на решения по практически казуси. Разработването на курсови работи дава възможност за формиране и развитие на уменията на студентите за работа в екип.

Получените знания и умения се използват и разширяват в учебните дисциплини по проектиране на информационни системи и програмиране на приложения в различни области

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

№. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ	БРОЙ ЧАСОВЕ		
		Л	СЗ	ЛУ
	ТЕМА 1. Въведение в базите от данни	4	1	
1.1	Същност на концепцията "бази от данни" (БД). Основни понятия	2	-	
1.2	Изисквания към базите от данни - цялост, съгласуваност, непротиворечивост, независимост и защита на данните. Модели на данни	2	1	
	ТЕМА 2. Модели на данните	4	6	
2.1	Въведение в моделите от данни. Класификация	2	1	
2.2	Модел на данните "Същност-връзки" (E-R модел). Методика за разработване на E-R модели.	2	5	
	ТЕМА 3. Релационни бази от данни	4	6	
3.1	Релационен модел - основни понятия (релация, релационни схеми, ключове на релация, цялост на релационния модел). Дефиниране на релационна схема на базата от данни	1	2	
3.2	Релационна алгебра. Операции с релации - обединение, сечение, разлика, декартово произведение, рестрикция, проекция, съединение, естествено съединение, частно.	1	2	
3.3	Анализ на релационните схеми - функционални зависимости между атрибути на релационните схеми. Нормални форми на представяне на релациите; нормализация на релациите.	1	1	
3.4	Преобразуване на E-R модела в релационен модел	1	1	
	ТЕМА 4. Structured Query Language (SQL)	15	16	
4.1	SQL – функции, стандарти, основни конструкции	2	2	
4.2	Интегритет на данните. Механизми за осигуряване интегритет на данните. Създаване на ограничения за осигуряване интегритет на данните – PRIMARY KEY, UNIQUE, FOREIGN KEY, CHECK.	2	2	
4.3	SQL. Създаване на заявки за извлечане на данни от една таблица; задаване на критерии за селектиране на записите; задаване на изчисления в заявките. Подреждане на данните в резултата.	2	3	
4.4	SQL - извлечане на данни от няколко таблици; задаване на	3	3	

	връзка между таблиците. Подзаявки и корелационни заявки			
4.5	SQL - извлечане на данни с групиране на данните.	4	4	
4.6	SQL - актуализация на базата от данни.	2	2	
	ТЕМА 5. Системи за управление на базите от данни (СУБД)	3	1	
2.1	СУБД - функции, езикови средства, компоненти. Обзор на СУБД, сравнителна характеристика на най-разпространените програмни продукти за управление на бази от данни.	3	1	
	Общо:	30	30	

III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ:

No. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриален (текущ) контрол		
1.1.	Курсова работа	1	200
	Общо за семестриален контрол:	1	200
2.	Сесиен (краен) контрол		
2.1.	Писмен изпит с отворени и затворени въпроси и задачи	1	80
2.2.	Устно събеседване и обсъждане на резултатите от писмената част	1	20
	Общо за сесиен контрол:	2	100
	Общо за всички форми на контрол:	3	300

IV. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА (ОСНОВНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Кашева М., Тулешкова, О., Куомджеев, И. Бази от данни. ИУ-Варна, 2009.
2. Радославова, Хр. и др. Ръководство по бази от данни. София: Univ. изд. „Св. Климент Охридски“, 2015.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА (ДОПЪЛНИТЕЛНА) ЛИТЕРАТУРА:

3. Basit, A. SQL Server Development Essentials. Packt Publishing Ltd., 2014.
4. Dye, D. et al. SQL Server T-SQL Recipes. Apress, 2015.
5. Itzik, Ben-Gan. Microsoft SQL Server 2012 T-SQL Fundamentals. Microsoft Press, 2012. Available at: <http://dl.finebook.ir/book/38/13516.pdf>, (15.01.2018 г.).
6. Itzik, Ben-Gan. T-SQL Fundamentals (3rd Edition). Microsoft Press, 2016.
7. Teorey, T., et al. Database Modeling and Design: Logical Design, V-th ed. Morgan Kaufmann Publishers, 2011.